

Повинна бути визначена прив'язка до категорії оцінювання за матеріальним показником «цінності» предмету договору. Має зазначатися шкала, наприклад, цінним може вважатися предмет, який коштує від 200 неоподаткованих мінімумів доходів громадян чи від 5 і більше прожиткових мінімумів.

Також не потрібно забувати, що цінність-це поняття все ж таки оціночне і мають бути передбачені умови, щодо визнання певних предметів цінними не через їх велику вартість, а в зв'язку високою моральною цінністю, наприклад пам'ятні речі пов'язані із особистими подіями у житті.

ВОНСОВИЧ Х. І.

Чернівецький факультет Національного університету
«Одеська юридична академія», асистент кафедри цивільно-правових дисциплін

ПРЕЗУМПЦІЯ ШЛЮБНОГО ПОХОДЖЕННЯ ДИТИНИ ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ПРАВОВІДНОСИН МІЖ БАТЬКАМИ ТА ДІТЬМИ

В українській народній філософії віддавна утвердилася цінність упорядкованості сімейного життя. Спершу весілля, а потім і вінчання засвідчували законність спільного проживання жінки і чоловіка, законність статевих стосунків між ними і як результат — законність народження дитини (Ромовська З. В. Українське сімейне право : підручник : рекомендовано МОН України : академ. курс / З. В. Ромовська. — К. : Прав. єдність, 2009, с.282).

Відповідно вагітність дружини, народження дитини — це закономірний, закладений природою результат шлюбних відносин подружжя. Правове регулювання відносин по визначенню походження дітей необхідне, з метою забезпечення дотримання прав та інтересів дитини.

Реєстрація народження дитини — це не проста формальність, а свого роду входження дитини в суспільство. Реєстрація народження дитини здійснюється з одночасним визначенням її походження та присвоєнням прізвища, власного імені та по батькові. Походження дитини визначається відповідно до Сімейного кодексу України, Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» та Правил державної реєстрації актів цивільного стану.

Під терміном «походження дітей» розуміють кровне (біологічне) походження дитини від конкретних чоловіка і жінки, зареєстроване в органах реєстрації актів цивільного стану з дотриманням певного порядку

(Дякович М. М. Сімейне право України : навч. Посібник 2-ге вид. випр. та доп. / М. М. Дякович. — К. : Прав. єдність, 2012, с. 230).

Важливість встановлення походження дитини полягає в тому, що саме це є підставою виникнення прав та обов'язків батьків та дітей. Таке походження засвідчується державним органом реєстрації актів цивільного стану в порядку встановленому чинним законодавством. Саме така реєстрація і є юридичним фактом, з настанням якого пов'язується виникнення прав та обов'язків батьків та дітей.

Тобто, правовідносини між батьками і дітьми виникають на основі фактичного складу, який утворюють два юридичних факти: народження дитини (подія) і державна реєстрація народження органом реєстрації актів цивільного стану (дія).

В законі втілена презумпція шлюбного походження дитини, яка полягає в тому, що дитина, яка зачата і народжена або лише народжена у шлюбі, походить від подружжя, що перебуває в цьому шлюбі. Сама наявність шлюбу між матір'ю дитини та чоловіком є доказом походження дитини від цього чоловіка. Батько й мати, які перебувають у шлюбі, записуються батьками дитини в Книзі реєстрації актів про народження за заявою будь-кого з них. У такому разі походження дитини підтверджується свідцтвом про шлюб та документами медичного закладу про народження жінкою дитини.

Така презумпція встановлена для спрощення процедури реєстрації походження дитини, а також з огляду на те, що зазвичай народження дитини в шлюбі не заперечується батьками, а є цілком логічним і закономірним у шлюбних відносинах (Сімейне право України : Навч. посібник / За ред. Є. О Харитонова ; ОНЮА. — К. : Істина, 2008, с. 78–79).

Презумпція шлюбного походження дитини складається з двох частин: презумпції материнства дружини та презумпції батьківства чоловіка.

Згідно презумпції шлюбного материнства матір'ю вважається жінка-дружина, і саме матір'ю дитини, яку вона забрала з пологового медичного закладу.

На думку ряду вчених-юристів таких як В. П. Мироненко (Мироненко В. Охорона сім'ї, материнства, дитинства — основа удосконалення шлюбно-сімейного законодавства України // Українське право. 1998. — № 1, с.186.), А. М. Нечаєва. (Нечаєва А. М. Семья как самостоятельный объект правовой охраны // Государство и право. — 1996. — № 12, с.104], «материнство — це стан жінки, яка має дитину». Цей стан виникає у момент народження дитини і припиняється з її загибеллю або смертю самої матері.

Як зазначає вчений І. А. Бірюков, материнство — це забезпечена законом можливість жінки здійснювати репродуктивну функцію

(народжувати здорових дітей), належним чином утримувати їх та виховувати в душі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини (Бірюков І. А. Сімейне право України / За заг. ред. В. С. Гопанчука. — К. : Істина, 2002. — с. 78). Дещо ширше визначає поняття «материнства» В. Ю. Москалюк, до якого, крім права мати дитину, включається й фізіологічний стан жінки під час вагітності, її соціальне становище, а також її моральний настрій (Москалюк В. Ю. Право на материнство (батьківство) за Сімейним кодексом України // Наукові засади та практика застосування нового сімейного кодексу України : збірник наукових праць за матеріалами круглого столу. м. Київ, 25 травня 2006 року. — Х. : Ксилон, 2007., с. 124).

Відповідно до презумпції батьківства, батьком дитини вважається той, хто перебуває у шлюбі з матір'ю. Як відзначає З. В. Ромовська, ця презумпція заснована на повазі до дружини як жінки і є законодавчим відбитком моральності її поведінки у шлюбі як морально-етичного стандарту. У зв'язку з цим дружина не має обов'язку доводити, хто є батьком її дитини, і згода її чоловіка на запис його батьком дитини не потрібна. Відповідно дружина не має права заперечувати проти запису свого чоловіка батьком дитини, яка була зачата і (або) народжена у шлюбі, і одностороння заява про батьківство іншої особи не має достатнього правового значення, якщо чоловік наполягає на реєстрації себе батьком дитини.

Презумпція шлюбного батьківства (материнства) поширюється на три групи дітей: 1) тих, які були зачаті і народжені у шлюбі; 2) тих, які були зачаті до шлюбу, але народжені у шлюбі; 3) тих, які були зачаті у шлюбі, але народжені протягом 10 місяців після його припинення чи визнання його недійсним або смерті чоловіка.

Презумпція батьківства є ефективним законодавчим інструментом, спрямованим на захист прав дитини, і визначає батьківство тих чоловіків, які в більшості випадків є соціальними та біологічними батьками дитини, народженої в шлюбі, а також гарантує походження дитини від особи, яка є чоловіком матері дитини.

Таким чином, на законодавчому рівні закріплена правова презумпція шлюбного походження дитини (презумпція материнства дружини та презумпція батьківства чоловіка) — дитина, яка народжена і (або) зачата у шлюбі, походить від подружжя, а це означає, що права та обов'язки матері та батька дитини виникають з моменту народження і будь — якого додаткового документарного підтвердження з боку дружини чи чоловіка не потребують.